

Sakkunskap på villovägar – ett rättssamhälles dilemma.

Vilken förälder skulle sätta sitt barn i en skola där matematikläraren inte ens klarar av multiplikationstabellen?

Vilken patient med gynekologiska besvär skulle söka en öronläkare för att bli botad?

När en skadedrabbad anser att det egna försäkringsbolaget hanterar ett trafikskadeärende på helt felaktigt sätt, finns bara en enda möjlighet till rättelse – att gå till domstol!

Men vad vet då en domare om skador och besvär, om denne inte själv blivit drabbad och tvingats uppleva den totala omställning som blir följden när det vanliga livet inte längre fungerar som före olyckan?

Nackskadeförbundet har till alla Sveriges domstolar skickat några frågor och begärt att få diarienummer, så att ärendet har blivit registrerat på sedvanligt vis, så att t ex journalister kan begära att få ut de handlingar där frågorna ställts - på vilka fakta domstolar dömer.

Anledningen till frågorna var att svenska domstolar har skyldighet att konsultera EG-domstolen, men enligt professor Ulf Bernitz artikel ”Kommissionen ingriper mot svenska sista instansers obenägenhet att begära förhandsavgöranden”. Efterforskning har inte kunnat påvisa att svenska domstolar konsulterat EU-domstolen (som den numera kallas).

När enligt en skadads ombud en sådan begäran framförts vägrade domaren i det målet att göra det – trots att det enligt professor Bernitz det borde ha skett.

Några av de aktuella frågeställningarna det handlade om, där det begärdes svar gällde följande ämnen:

1. Hur orimligt det är att svårt nackskadade skall behöva förlora i rättegång när hänvisning från försäkringsläkare, anställda av försäkringsbolag eller Försäkringskassan, t ex sker till den av försäkringsläkaren Charlotte Sachs påhittade "traumatiska principen". Denna bygger inte på aktuell vetenskaplig forskning gällande livshotande skador i centrala nervsystemet, eller på den översta delen av halskotpelaren – utan på hennes omtolkning av forntida medicinska uppfattningar, som existerade redan före Jesu tid (detta har av henne framförts i rättegång nyliben).
2. Är det meningen att domstolar istället för att döma på vetenskapliga fakta, kan tillåtas få bygga domslut på konsensusdokument, som är den raka motsatsen - en överenskommelse mellan skilda åsikter i en välbetald grupp av ”ad hoc” handplockade professorer och docenter från försäkringsindustrins sida? - Allt för att bolagen skulle kunna slippa betala ut ersättningar efter trafikolycksfall (läs kritiken av Whiplashkommissionen och dess förebild Quebec Task Force).
3. Konsulterar domstolarna EU-domstolen gällande EG-rättens tillämpning när det rör frågor om gränsöverskridande vård eller i vilken utsträckning undersöknings- och behandlingsmetoder i Sverige står i överensstämmelse med EG-domstolens beslut om vad som skall gälla betraktat som ”vetenskap och beprövad erfarenhet” ur ett EU-perspektiv?

4. När försäkringsbolagens och Försäkringskassans medicinska rådgivare hävdar de svenska tolkningar som fortfarande gäller i Sverige – mot EU-domstolens beslut - brukar skadedrabbade förlora i domstol. Bryter inte detta att hänvisa till svenska – nu inte längre gällande regelverk - mot EU-domstolens beslut, som skall gälla även i Sverige, sedan Lissabonavtalet blev undertecknat under Sveriges ordförandeskap.
5. Brukar domstolarna avkräva expertvittnen specifika förklaringar, när de endast gör en hänvisning till att ”vetenskap” råder eller inte råder i de enskilda fallen?
6. Kontrollerar domarna att expertvittnen verkligen i sin dagliga gärning handlägger och utreder skadedrabbade, eller att de skrivit vetenskapliga artiklar om nackskador vilka accepterats för publicering i facktidskrifter där av varandra oberoende internationellt ledande forskare bedömer om innehållet kan godkännas?
7. Anser domstolarna att bedömningar byggda på genomläsning av intyg och journaler, som försäkringsbolagens och Försäkringskassans expertvittnen framför skall ha företräde för de bedömningar drabbades specialister gjort efter att dels ha samtalat med de skadedrabbade, dels även fysiskt genomfört nödvändiga undersökningar och utredningar?

Svaren på ovan nämnda principfrågor från domstolarna kan i princip delas in i följande kategorier:

1. Det är parterna som ombesörjer bevisningen i tvistemålen.
2. Domstolen väljer att bedöma vem som har de bästa meriterna.
3. Domstolen vill inte uttala sig i dessa frågor – det ingår inte i deras åligganden.

Sannolikheten är stor att domaren i själva verket inte besitter tillräcklig medicinsk kunskap för att kunna inse vilken parts sakkunniga som har mest kunskap om vilka skador som föreligger, eller vilka konsekvenser som blivit följden av den aktuella olyckan.

Sakkunnigläkare åt försäkringsbolagen har beslagits gång på gång med att hävda åsikter, som bryter mot internationellt accepterad vetenskap. Samt att de schablonmässigt använder påståenden vilka inte stämmer med fakta, liksom att uppgifter om den egna verksamheten inte stämmer. – Men det tycks inte domstolarna bry sig om – de vill inte ens diskutera frågan om det som ena parten vinner med hjälp av stämmer med senaste kunskap och teknikutveckling. Under sådana omständigheter kan ju inte ett domslut grundas på de faktiska förhållanden. Därmed kan det inte anses att verklig rättvisa skipas – när det är tyckande och inte senaste vetenskap som får gälla.

Många sådana uppgifter finns på www.nackskadeforbundet.se, men det tycks som om varken regering, riksdag, myndigheter och deras tjänstemän bryr sig om dessa förhållanden, trots upprepad sådan information via brev eller vid möten Nackskadeförbundet haft med dem.

Att allmänheten är okunnig om dessa saker beror antingen på att grävande journalister inte blir satta att granska vad översåtarna eller de stora försäkringsbolagen ägnar sig åt. Vilken ledande dagstidning eller granskande TV-program vågar att ta upp dessa frågor? Det verkar som om ämnet inte får bli något som skall få debatteras. Vem eller vilka det är som vill förhindra debatten?

Det borde finnas anledning att granska vad som sker på Karlavägen 108 i Stockholm, där försäkringsindustrin regerar. Är det männe där som det avgörs hur det skall gå för Svensson eller Johansson när trafik-, fall-, idrotts- eller arbetsolyckan väl inträffat? Finns en dold agenda mellan domare och försäkringsindustrin, som branschkännare hävdar?

Det är tveksamt om rättssamhället och sjukvården i Sverige fungerar som de borde göra. Medborgarna kan inte lita på att allt går rätt till, den stunden de själva blir nästa offer.

Är det inte på nuvarande hantering som medborgarnas förtroende för samhällets alla grundläggande principer går förlorade?

Bert Magnusson
Ordförande i Nackskadeförbundet

Bo Sonnsjö
Vice ordförande
Medicine doktor